

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

XV. An Calvinismi depulsio pro Prædeterminatione Physica sit sufficienter
præstita ab Adversario.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

nisi à virtute liberi arbitrij creati sit impedibile, vel nisi sit indifferens ad utramque partem contradictionis, vel contrarietatis actus secundi, sed si *simul* sit inimpedibile, & inconjunctibile cum omissione actus secundi, hoc ipso tollit libertatem *proximam* & reprehensibilitatem agentis.

CONTROVERSIA XV. CALVINISMI DEPVLSIO.

*An hæc pro Prædeterminatione
Physica sit sufficienter præ-
stita ab Adver-
sario.*

64. CUM Adversarius non ausus fuerit dicere, Franciscum Pennam Episcopum Opusculo contra dogma Calvini pag. 62. & 63. anno 1551. incautè scripisse, dixit, P. Hauldum lib. 1. n. 284. incautè retulisse hæc illius Episcopi verba. [Negamus, duntaxat Deum omnia prævidere, quòd ita ut fieret decrevit, ut temerè asserit Calvinus: alioquin totalis quædam in rebus omnibus invehetur necessitas. Et pag. sequent. Inde autem potissimum hic manasse error videtur, quòd falsum axioma sibi constituerit Calvinus, ut omnia fieri necessariò, contingenter nihil fieri confirmaret, Deum scilicet non aliâ ratione, quæ futura sunt prævidisse, nisi quia ut ita fieret, decrevit.] Quæro, an hoc sit agere incautè, si quis referat verba, quibus à Catholico Episcopo impugnatur decretum à Calvino pro præscientia & prævisione omnium etiam conditionatè futurorum, salvandâ perperam assertum, petâtque per modum obijcientis disparitatem decreti juxta Adversarium *inimpedibile*, omnem actum liberi arbitrij creati *infrustrabiliter prædeterminantis*? quale decretum *inimpedibile* non asseruit S. Thomas 3. Contra Gent cap 56. dicens: *Deus voluntates nostras, sicut & alios suos effectus cognoscit per hoc, quòd est nobis causa volendi.* & 1. p. q. 14. a. 9. ad 3. *Dei scientia est causa rerum voluntate adjuncta.* Per hæc enim verba tantum denotatur decretum decernens auxilium seu motionem, cui juxta Trid. sess. 6. Can. 4. possit resisti, quòd decretum tamen sit essentialiter reflexum in scientiam mediam, sub conditione ponendi auxilij asserentem, quòd si daretur tale auxilium, liberum arbitrium ei non resisteret, unde decretum decernens absolute dationem auxilij, est Deo ratio videndi actum absolute futurum; qui si non fuisset futurus, Deus neque habuisset talem scientiam mediam, sed aliam, & aliud etiam decretum, decernens idem

auxilium, & absolute representans oppositum actum, à scientia media conditionatè representatum quæ omnia fusiùs declarata sunt contr. 11. Decretum prædeterminans autem ante omnem prævisionem actus à libero arbitrio creato eligendi, prædeterminat inimpedibiliter & ipsum actum secundum, & qualitate essentialiter ac infallibiliter reductivam arbitrij creati in determinatum actum secundum; ita ut eo decreto & eâ qualitate pro priori naturæ non possit arbitrium creatum nondum completè & proximè possit seipsum determinare ad talem actum, ipsa autem positus, & inimpedibilibus, nequeat consistere alius actus secundus. Petitur ergo ab Adversario, quale aliud decretum Episcopus tena impugnaverit, ex quo totali quædam in rebus omnibus invehetur necessitas. Et quòd sit axioma falsum.

65. Dicit primò, Decretum prædeterminans non se tenere ex parte actus primi. Sed contra. Hic non quæritur ex qua parte se teneat decretum, sed quomodo differat. Deinde jam supra ostendi, quòd se teneat ex parte actus primi: & præterea quòd sufficiat, si pro priori naturæ *inimpedibiliter* præsupponatur ad actum secundum.

66. Dicit secundò, se contra Calvinum asserere Decretum asserere, quòd posita prædeterminatione ad unum maneat adhuc potentia proxima ad oppositum, consistens in sensu composito cum ipsa prædeterminatione, & quòd voluntas non solum coöperetur Deo prædeterminanti, sed liberè coöperetur. Sed iterum non assignat Adversarius discrimen ex parte decreti, eo autem non assignato infertur primum ut consequens, quòd ex decreto prædeterminante, eodem modo sequatur, non manere potentiam proximam ad oppositum, simul consistentem; (remotam autem, simul consistentem, neque Calvinus negat, utpote quæ est ipsa invariabilis essentia liberi arbitrij; multò minùs negat excitationem, sed vimiam infrufragilitatem ei tribuit) & quòd voluntas quidem coöperetur Deo, sed non coöperetur liberè, ut per tres controversias præcedentes confirmavi. Unde quia ab Adversario non assignatur aliqua oppositio vel diversitas ex parte actus primi, vel eorum, quæ juxta ipsum & juxta Calvinum pro priori naturæ præsupponuntur ad actum secundum, ex quorum *indifferencia*, vel *impedibilitate* dependet libertas *indifferencia*, & *impedibilitas* actus secundi; & quia tamen ex concessio hoc antecedenti, quòd Deus per decretum *inimpedibile* pro priori naturæ *inimpedibiliter* prædeterminet voluntatem creatam, tollatque eam *vagam indifferentiam*, Adversarius negat loqui, quòd propterea tollatur libertas *indifferencia*, Calvinus autem concedit tolli, ideo opponit quidem è diametro in doctrina Calvinio, tamen negando consequens, utpote hæreticum; obijcit tamen ipsi, cum malè negare consequentiam; quia ex concessio eodem antecedenti

videtur legitime idem inferri consequens.

67. Quandoquidem tamen ab Ecclesia non est definitum, utrum illatio sit legitima vel illegitima, sed solum: quod illatum seu ipsum consequens sit hæreticum; & quandoquidem etiam non est definitum, quod decretum prædeterminans Thomistarum & decretum necessitans Calvini in nullo discrepent; verum quia Ecclesia utrumque membrum hujus controversiæ concertationi Theologicae reliquit, & expressè prohibuit, ne partes contendentes se mutuo censuris afficiant; hinc Adversarius immerito arguit P. Haunoldum, quod non dicendo indicaverit, quid dicere velit; falsò ominans, P. Haunoldum voluisse oppositam sententiã dicere hæreticam. Quasi verò probare conclusionem Theologicam ex Scriptura, vel Concilio Ecclesiæ, vel ex deductione erronei consequentis per alicujus adversarii principia, sit dicere, Adversarium conclusionem Theologicam esse hæreticam. Aliud enim est, asserere aliquem hæreticum, & aliud, per modum argumentantis ei obijcere sequelam erroris, ab ipso met negati. Distingueret itaque oportet cum Logicis inter consequens & consequentiam, quod quidem Adversarius non fecit, quando dixit: Calvinus ideo à Trid. sess. 6. can. 4. est damnatus, quia ex hoc antecedente, [Liberum arbitrium à Deo prævenitur] consequentiam istam sinistrè formavit. Unde Haunoldus pariformiter argumentans (hic retorqueri potest, quod adversarius non dicendo indicet, quid dicere velit; sed malè assumit contra P. Haun. verbum prævenitur pro verbo prædeterminatur) viderit, quomodo se à velo hoc, quod in ipsum retorquetur, expediat. Nam Calvinus non propter meram consequentiam sinistrè formatam damnatus est, sed propter consequens, deductum ex sinistrè (ut argumentando contendimus) formato antecedenti, asserendo aliquid à Deo pro priori naturæ positum, vi cuius liberum arbitrium, verè indigens à Deo indifferenter præveniri, moveri, & excitari, ac vocari, non possit dissentire, si velit, seu non possit velle dissentire.

CONTROVERSIA XVI.

MATERIALE PECCATI.

An DEVS ad hoc prædeterminet.

68. Non frustra timuit P. Haunoldus lib. 1. n. 23, ne ex prædeterminatione physica sequeretur, quod Deus esset Author peccati. Nam S. Thomas 1. 2. q. 79. a. 2. ad 2. non solvit argumentum, quod Adversario contra prædeterminationem obijcitur ex vio-

lacione libertatis ad non peccandum, petitem; sed solvit solum id, quod sibi obijcebatur, negatque Deum esse causam peccati, seu peccatum DEO imputari, etiamsi actum peccaminosum physico concursu producat, & (ut a. 1. in corp. S. Doctor dicebat) etiamsi DEVS secundum ordinem suæ sapientiæ non det tale auxilium evitandi peccatum, quale per suam sapientiam præviderat, quod à libero arbitrio creato esset conjungendum cum evitacione peccati, sed det aliud, quod præviderat non conjungendum cum evitacione peccati, quo sensu potest quidem secundum Angelicum Doctorem DEVS aliquo modo dici causa actus peccaminosi, sed non ut peccaminosus est, quia malitia actus non potest DEO propterea imputari, quandoquidem non tenebatur dare aliud auxilium.

69. Sed neque Adversarius indirectè solvit objectum sibi argumentum, animo illud retorquendi, inquit. [Si propter connexionem malitiæ cum entitate actus, DEUS non possit prædeterminare ad hanc, quin etiam prædeterminet ad illam; quomodo simultaneè concurrat ad rationem unam, quin concurrat ad alteram.] Nam vel consistit malitia in aliquo positivo, ab entitate actus realiter indistincto, vel in aliquo merè negativo: si primum, negatur suppositum, quod Deus non producat simultaneo concursu ipsam malitiam physice loquendo, quamvis eam non producat imputative, quia non tenebatur negare suum concursum. Si secundum: facile iterum negatur suppositum, quod puræ negationes possint produci per aliquem concursum physicum exigentem terminari immediate tantum ad aliquid positivum: nihilominus tamen diceretur DEVS prædeterminare ad ipsam malitiam mediatè, quia non tantum ex Dei cōcursu ad entitatem actus mediatè poneretur ejus malitia, sed etiam non posset hæc malitia impediri ab arbitrio creato, quia entitas actus non posset impediri, ex quo per connexionem infallibilem & necessariam sequitur malitia. Itaque retorasio argumenti in concursum Dei in actu secundo, neque sublativum libertatis, neque imputabilem Deo, prorsus invalida est.

70. Quando verò Adversarius difficultatem decreti prædeterminantis ulterius retorquet in decretum, juxta P. Haunoldum lib. 2. n. 455. applicans omnipotentiam divinam ad concursum disjunctivum, ita tamen, ut Deus potius ex se intendat, & desideret actum bonum, P. Haunoldus nec gravatè assignat disparitatem, nec difficultatem auget. Si enim omnipotentia Dei per decretum applicatur indifferenter, ut cum libero arbitrio creato parata sit concurrere, vel ad actum bonum, vel ad malum, prout ipsum libere se determinaverit, utique est evidens disparitas cum decreto inimpedibiliter prædeterminante arbitrium creatum ad entitatem actus, realiter indistincti, vel inseparabilis à malitia. Difficultatis

C;

ficultatis